

Simning – en livsviktig kunskap

En studie om icke simkunniga elevers känslor för simning

Swimming – a vital knowledge

A research about non-swimming students feelings about swimming

Liselotte Westerberg

Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap

Idrottsvetenskap/Läroprogrammet

Självständigt arbete 15 hp.

Handledare: Stefan Wagnsson

Examinator: Madeleine Wiker

2018-01-17

Sammanfattning

Undersökningen grundas på att drunkningsolyckor hos barn och ungdomar är den tredje största dödsorsaken samt att idrottslärarna på den i studien aktuella skolan upplever att andelen elever med icke fullgoda kunskaper för att klara kunskapskravet för simning, har ökat under senaste åren. Detta trots att simning anses vara en baskunskap i samhället i dag.

Studien gjordes genom en kvalitativ undersökning med intervjufrågor till sex elever som inte klarat kunskapskravet gällande simning. Resultatet visar bland annat vikten av att låta barn redan från tidig ålder vistas regelbundet i badmiljöer. Föräldrar och samhället behöver arbeta tillsammans för att ge barnen så stora förutsättningar som möjligt att utveckla sin simförmåga så tidigt som möjligt.

Skolan har huvudansvaret när det gäller elevers simundervisning. Tidigare forskning visar att skolor idag skär ner på lektionstid till simundervisning, vilket borde vara tvärtom. Det är viktigt att den didaktiska och pedagogiska planeringen anpassas för att samtliga elever ska gynnas av undervisningen utifrån deras fysiska och kognitiva förutsättning redan från tidig ålder. Eleverna ges då en större förutsättning att finna en trygghet i att vistas i vattnet.

Nyckelord: kunskapskrav, simning, självkänsla, skolans ansvar

Abstract

The investigation is based partly on the fact that drowning is the third biggest cause of death among young children and juveniles in Sweden, and partly on the fact that physical education teachers currently experience that the number of children who cannot swim has increased over the last few years. Even though swimming is regarded as a basic skill in today's society.

The research was done through a qualitative survey in form of an interview with six of the children who did not reach the academic goals for swimming. The results show, among other things, the importance of exposing children to swimming environments from an early age. The society on a whole together with parents need to cooperate in order to facilitate possibilities for children to develop their swimming abilities in early ages.

The school has a central responsibility when it comes to giving swimming instructions. Previous research has shown that schools currently reduce the time allocated for swimming, when it actually needs to be the opposite. It is vital that the didactic and pedagogic planning is adjusted so all students can gain from the instructions based on their own physical and cognitive qualifications already from an early age. That way, the students are given better possibilities to feel secure in water.

Key word: knowledge requirements, swimming, self-assurance, obligation of the school

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Simning utifrån ett historiskt perspektiv	7
1.3 Skollagen och simning	8
1.4 Läroplanen och simning	8
1.5 Syfte.....	9
1.5.1 Frågeställningar	9
2 Tidigare forskning	10
2.1 Skolverket	10
2.2 Simma eller försvinna	11
2.3 Internationella studier om simförmåga	12
2.4 Olika skäl till sämre simförmåga.....	13
2.5 Självbästandande teori.....	14
3 Metod	15
3.1 Design	15
3.2 Urvalsgrupp	15
3.3 Intervjuguide	16
3.4 Genomförandet	17
3.5 Databearbetning.....	17
3.6 Etiskt förhållningssätt	18
4 Resultat.....	20
4.1 Miljön.....	20
4.2 Familjeförhållande.....	22
4.3 Gruppupplevelser	23
4.4 Skolans uppdrag	24
4.5 Hur ser eleverna på kunskapskravet?	25
4.6 Elevernas syn på problematiken	26
5 Diskussion	29
5.1 Resultatdiskussion	29
5.2 Metoddiskussion	34
5.3 Studiens kvalitet	36
5.4 Slutsats	36
Referenser	38

Bilaga 1 41
Bilaga 2 42

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Svenska livräddningssällskapet (2016) redovisar att 115 personer omkom genom drunkning under 2016 samtidigt som det finns tecken på att skolor skär ner på simundervisning (Krapelin- Stridh, 2006). På den i studien aktuella skolan har antalet elever med fullgoda simkunskaper tydligt minskat trots att simundervisning ska ha fått en mer framträdande roll i och med läroplanen Lgr 11. Jämfört med tidigare läroplaner ger Lgr11 tydligare krav på vad som anses vara godkända kunskaper för simning genom det centrala innehållet och kunskapskraven.

Simundervisning är en livsnödvändig kunskap och de allra flesta vuxna i samhället är simkunniga (Svenska livräddningssällskapet, 2016). Detta har lett till att antalet drunkningsolyckor minskat i takt med att simundervisning införts i grundskolan. Vi har en stor tillgång och tillgänglighet till bad och sjöliv sommartid i Sverige, likaså en stor tillgång av friluftaktiviteter vintertid med långfärdsskridskor, fiske samt längdskidor på våra isar. För att kunna utnyttja dessa på ett säkert sätt är simkunnighet en förutsättning, menar jag. Larsson och Meckbach (2007) påvisar att en simkunnig person känner säkerhet och en bättre självkänsla i och på vatten vilket gör att elever som är simkunniga lättare kan använda sig av friluftsliv med ett större självförtroende. Janson (2004) visar i sin undersökning att drunkning är den tredje största anledningen till barn och ungdomars dödlighet i Sverige. Med anledning av detta blir det viktigt att studera möjliga faktorer som kan ligga bakom varför fler elever inte når kunskapskravet gällande simning.

Undervisande lärare på den i studien aktuella skolan har tillsammans uppmärksammat problemet att fler elever inte når kunskapskravet gällande simning när de börjar högstadiet vilket benämns som en "Learning study" (Skolverket, 2012). En "Learning study" är en metod för att utveckla undervisningen utifrån att lärarna gemensamt uppmärksammar ett område eller moment som behöver vidareutvecklas. Genom en "Lerning study" och tidigare forskning väcktes intresset för att genomföra denna kvalitativa undersökning. Detta i tron om att kunna ge lärarna en förståelse och insikt om elevers förutsättningar att utveckla sin simförmåga.

Vårt samhälle erbjuder i dag många tillfällen där vi som individer behöver vara simkunniga. Detta kan vara situationer som olika vistelser i naturen, båt- och kanot upplevelser samt utifrån ett allsidigt träningsperspektiv (Larsson & Meckbach, 2007).

1.2 Simning utifrån ett historiskt perspektiv

Utifrån att många svenskar använt sig av fiske genom tiderna för sin överlevnad, har vi historiskt sett haft ett stort antal personer som avlidit på grund av drunkning varje år (Andersson, 2016). Idag är Sverige ett av ledande länder inom simning med stora profiler som Sara Sjöström som sätter simningen i fokus. Andersson (2016) påvisar att simningen under 1700- och 1800 talet var en sällsynt förmåga och att man då utövade mest grod- eller hundsim. Framför allt var simning en klassfråga där de fattigaste löpte större risk att drunkna (Alm, 2003).

Anledningen till att Svenska livräddningssällskapet bildades i slutet av 1800-talet var det höga antalet döda genom drunkning. Rosén (2016) diskuterar skolan som en viktig arena att nå den stora massan för lärandet av simning och dess betydelse i början på 1900-talet. Här började man med kurser i torrsimning och 1911 infördes den första obligatoriska simundervisningen i Västerås (Svenska livräddningssällskapet, 2016). På 20-talet infördes de första årliga prov gällande simkunnighet i folkskolan, vilka även skulle antecknas i terminsbetygen. Här arbetade livräddningssällskapet för att arbeta fram material och bestämmelser för hur utbildningen skulle ske (Alm, 2003).

Under 1930-talet utfärdade Skolöverstyrelsen föreskrifter om hur undervisning i simning och livräddning borde bedrivas samt att simborgarmärket tillkom för att belysa och öka den allmänna simkunnigheten. Samhället och olika organisationer arbetade vid den här tiden aktivt med att sprida kunskapen om simningens betydelse (Sjödén, 2013). Vidare under 1940-talet gjordes försök att införa obligatorisk simundervisning men det gick tyvärr inte att genomföra. Många landsbygdsskolor saknade helt tillgång till simundervisning utifrån bristen på människor med kunskap om att lära ut simning. Därför utbildades av Svenska livräddningssällskapet cirka 12 000 simlärare under 1960 och 1970-talet (Svenska livräddningssällskapet, 2016).

För att minska antalet drunkningsolyckor har vi idag ett gemensamt ansvar för att ge alla barn och ungdomar möjlighet att lära sig simma. Ansvaret delas mellan skola och samhälle, men är även ett föräldraansvar (Sjödin, 2013).

1.3 Skollagen och simning

Historiskt har det alltid funnits uttalade och outtalade mål med skolans verksamhet. Redan under medeltiden fanns det krav på folkbildningens innehåll. Man behövde inte kunna läsa utan lärde sig saker utantill (Lundgren, 2014). Skollagen trädde i kraft 1962 och behandlar pedagogisk verksamhet för barn gällande utbildning. Skollagen hänvisar bland annat till att utbildningen för eleverna ska vila på bland annat demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, jämställdhet och solidaritet (Lärohandboken, 2014). Enligt barnkonventionen ska barnens bästa vara utgångspunkten i all utbildning, samt att alla elever ska ha lika tillgång till utbildning oavsett ekonomiska, sociala eller geografiska förhållande (Appelberg, 2014). Men fortfarande skiljer sig undervisningen åt beroende på vilken skola eleverna tillhör. Krapelin-Strid (2006) påvisar skillnader i hur skolor prioriterar simundervisning. Resultatet av detta visar sig i att en del skolor drar ner på undervisningstillfällen vilket då bidrar till sämre simförmåga hos eleverna.

1.4 Läroplanen och simning

Den första riktiga läroplanen tillkom 1962 och har sedan dess uppdaterats och utvärderats ett flertal gånger under åren. I den fjärde läroplanen Lgr 11 framgår det tydligt vilka övergripande riktlinjer, mål och normer som gäller för skola, lärare, elev, hemmet samt även rektors ansvar i elevens utbildningsprocess. De nya läroplanerna har ett specificerat syfte med varje ämne och ett centralt innehåll samt kunskapskrav (Säljö, 2014).

Syftet med Idrott och Hälsa är enligt kursplanen:

Genom undervisning ska eleverna utveckla förmågan att vistas i utemiljöer och naturen under olika årstider och förstå värdet av ett aktivt friluftsliv. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om risker och säkerhetsfaktorer i samband med fysiska aktiviteter och hur man agerar i nödsituationer.

Eleven ska ges förutsättningar för att förebygga risker vid fysiska aktiviteter samt hantera nödsituationer på land och i vatten (Skolverket, 2011, s. 51).

Utifrån centralt innehåll för årskurs 1-9 att undervisningen ska innehålla:

Lekar och rörelser i vatten. Att balansera, flyta och simma i mag- och ryggläge. Badvett och säkerhet vid vatten vintertid. Hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap. Olika simsätt i mag- och ryggläge (Skolverket, 2011, s. 52-53).

Kunskapskravet gällande simning för årskurs 4 – 9 är:

Eleven kan även simma 200 meter varav 50 meter på ryggläge (Skolverket, 2011, s. 55).

1.5 Syfte

Syftet med denna kvalitativa undersökning är att undersöka och finna en förståelse för varför vissa elever på högstadiet årskurs sju till nio har svårt att nå kunskapskravet gällande simning, samt öppna upp för förståelse kring elevernas personliga tankar och upplevelser gällande simundervisning.

1.5.1 Frågeställningar

Vilka tidigare förutsättningar har eleverna haft att lära sig simma?

Vilka faktorer nämner eleverna som skäl till att de ej når kunskapskraven gällande simning?

Vilka tankar och känslor finns hos de elever som ej klarat kunskapskravet?

2 Tidigare forskning

2.1 Skolverket

Utifrån kunskapskravet gällande simning, genomförde Skolverket en undersökning 2004, 2010 samt 2014. Undersökningen 2004 riktade sig till huvudmän på kommunala och fristående skolor, vilka är ansvariga för att gällande kursplan följs och att eleverna ges möjlighet att nå kunskapskraven (Skolverket, 2004). De ansvariga skolcheferna och rektorerna besvarade hur de definierade simkunnighet vilket visade sig skilja sig markant åt. De flesta uppgav dock att Svenska livräddningssällskapets definition var den som de ansåg låg till grund för vad som anses vara simkunnighet (Livräddningssällskapet, 2016). Skolverket (2004) påvisar att de ansvariga på kommunala- och friskolorna inte levde upp till kraven gällande kontroll av simkunnighet genom praktiska övningar. Ibland var det andra aktörer så som vårdnadshavare och tränare som bedömde elevernas simförmåga utanför skoltid och sedan meddelade läraren muntligt eller skriftligt att eleven klarat momentet. Kommunala skolor påvisade att 95 % av eleverna var simkunniga och de fristående skolorna visade på 96 % simkunniga elever. Regeringen gav Skolverket i uppgift att strukturera upp måloppfyllelsen och förtydliga i kursplanerna vad eleverna skulle uppnå i slutet av årskurs 5.

De nya uppdaterade kursplanerna låg till grund för Skolverkets nästa undersökning 2010 där de denna gång riktade sig till ämneslärarna i Idrott och Hälsa. Denna studie som innefattade både kommunala och fristående skolor visade att 8,3 % inte uppnådde målen i ämnet. Här visar studien att skolor där simundervisningen börjar i de lägre årskurserna når målen i större omfattning (Skolverket, 2010). Studien visar också att åtta av tio skolor kontrollerar simkunnigheten genom praktiska prov hos elever i årskurs tre samt att elever i fristående skolor nådde målen i större grad än elever i de kommunala skolorna.

När Skolverket redovisade sin undersökning för 2014 poängterade man att hänsyn till resultatet måste tas i och med att läroplanen ändrades 2011. Uppnåendemålen omformulerades till kunskapskrav samt att man i det centrala innehållet tydligt beskrev vad som skulle ingå i simundervisningen. Studien riktade sig till ämneslärare i Idrott och Hälsa både på fristående och kommunala skolor, där lärarna skulle utgå från de nya kunskapskraven i årskurs 6. Här visade studien återigen på att 95 % av eleverna på de kommunala skolorna uppfyller kunskapskravet, att kunna simma 200 meter, varav 50 meter på rygg. På de

fristående skolorna var andelen simkunniga elever 96 %. Skolverket (2014) påvisar att det inte gick att jämföra dessa resultat med undersökningen som genomfördes 2010, eftersom kunskapskraven har flyttats från årskurs 5 till årskurs 6.

2.2 Simma eller försvinna

Kraepelin- Strid (2006) har genomfört sin studie Simma eller försvinna, utifrån att simning i dagens samhälle anses som något självklart samtidigt som det kan skönjas en tillbakagång i simkunnighet hos befolkningen. Lärarna uppgav att 97 % av eleverna i årskurs 9 var simkunniga men att eleverna själva uppgav att 80 % var simkunniga utifrån 150 meter bröst samt 50 meter ryggsim. Utifrån Skolverkets egna undersökningar visar deras statistik att 95 % av eleverna i årskurs 9 är simkunniga (Skolverket, 2004). Det kan bero på att lärarna överskattat elevernas förmåga och delgav felaktiga siffror i sina svar vid undersökningar (Kraepelin – Strid, 2006). När man sedan tittar närmare på hur mycket lektionstid som idrottslärarna ägnade åt simning under ett läsår svarar eleverna att 20 % aldrig ägnade sig åt simning på idrottslektionerna. Drygt 50 % av eleverna svarade 1-2 gånger per år samt 25 % svarade att de ägnade sig åt simning ibland. Undersökningen visade att endast 5 % av lektionstiden används till simundervisning i årskurs 9 trots att 27 % av lärarna svarade att de hade fri tillgång till simhall (Kraepelin – Strid, 2006).

Kraepelin – Strid (2006) diskuterar att kunna simma anses i samhället som en baskunskap och elever som inte klarar kunskapskraven kan därför uppleva ett utanförskap. Elever som inte är simkunniga uteblir från simundervisningen samt även avstår aktiviteter på fritiden där det ingår aktiviteter med vatten som bad- båt och –is aktiviteter. Steen (2010) diskuterar att elever har problem med sin självkänsla av olika anledningar och tonårsperioden är mer problemfylld av olika kroppskomplex som kan skapa en problematik gällande deltagandet i simundervisning (Steen, 2010). Ett problem med kroppskomplex kan vara självskadebeteende, vilket Neyra Marklund och Wikander (2016) menar är ett vanligt problem bland unga där var tredje gymnasieelev uppger att de skadat sig själva avsiktligt. Detta leder till stora problem gällande självkänslan och självbilden vilket kan leda till ett utanförskap för eleven. Självskadebeteende skapar ofta en känsla av skam och skuld hos elever med den här problematiken vilket kan göra att deltagande på simundervisningen inte är genomförbart (Wikander & Neyra Marklund, 2016)

2.3 Internationella studier om simförmåga

I Australien avled 284 personer under 2011/2012 på grund av eller till följd av drunkning (Royal Life Saving Society, 2012). Lynch (2012) diskuterar utifrån dessa siffror säkerheten av att vara simkunnig för elever i Australienska skolor. Här påvisas vikten av att införa simning och vattensäkerhet tidigt i grundskolan för att minska antalet drunkningsolyckor och diskuterar vikten av att integrera simundervisningen i läroplanen. Om lärarna får rätt kompetens och utbildning kan lektionstimmarna effektiviseras genom att tidigt börja undervisa i simteknik och då ge eleverna större förutsättning att utveckla vattenvana och sin simförmåga. Lynch (2012) påvisar forskning gällande att landsbygdsskolor och mer isolerade skolor har svårare att bedriva simundervisning på ett tillfredsställande sätt.

Torlakovic (2009) diskuterar liknande resultat gällande vikten av att vid tidig ålder lära barn att vistas i vatten och att lära dem simteknik. Undersökningen genomfördes på elever i årskurs tre i Bosnien – Hercegovina. Studien påvisar ett mycket positivt resultat när elever under en intensiv och koncentrerad träningsperiod med upp till tolv timmars extra träning fick simma i små grupper utifrån elevernas färdigheter. I studien fick eleverna genomföra ett förtest och ett eftertest för att kunna urskilja om eleverna bytt färdighetsgrupp under testperioden vilket flertalet gjorde. Detta visar att intensiva träningsperioder i små grupper gynnar elevers utvecklingsförmåga gällande simning.

Raunios (2008) undersökning visar att norska lärare i årskurs sex till nio har en svårighet att enas om vilka riktlinjer som ska gälla och vad som definieras som simkunnighet, vilket utgör en problematik att sammanställa antalet simkunniga elever i årskurs nio. Undersökningen visar att de lärare som deltagit anser att huvudansvaret för elevernas simkunnighet bör ligga på vårdnadshavaren trots att det i norska Skolverket tydligt framgår att det är skolan och rektorns ansvar. Rajala och Kankaanpää (2011) diskuterar finska elevers möjlighet till att utveckla sin simförmåga. Här visar undersökningen att 5 % av de tillfrågade lärarna inte ordnar någon form av simundervisning för eleverna i årskurs ett till sex. I dessa skolor var endast 60 % av eleverna i årskurs sex simkunniga. På de skolor som ordnade några badtillfällen i alla årskurser, visade 75 % av eleverna på godkända simkunskaper i årskurs sex.

2.4 Olika skäl till sämre simförmåga

Skolverket (2004) framhäver att elevers svårigheter att nå måluppfyllelsen gällande simning beror på olika faktorer. En av de faktorer som nämns kan kopplas till skolornas bristande ekonomi. Undervisande lärare upplevde att det var brist på simlärare, svårt och dyrt med transporter till och från simhallar samt kostnader för varje badtillfälle. Elever med särskilda behov ansågs som ett hinder i simundervisningen på grund av att de behövde mer tillsyn, samt att elever visade ett bristande intresse gällande simning och frånvaron var hög. Även religiösa och kulturella skäl angavs som ett hinder i undervisningen.

I 2004 års undersökning angav lärarna föräldrars ansvar som ett problem vilket inte framkom i de två nyare undersökningar (Skolverket, 2010; Skolverket, 2014). Vårdnadshavarna har inte tränat och vant eleverna vid vatten innan skolstart samt att de inte tar sitt ansvar att skjutsa till simhallar utöver skoltid. Detta styrks även av Raunios (2008) resultat som visar att lärarna anser att vårdnadshavarna är ansvariga för simutvecklingen hos sina barn även om rapporten påvisar att ansvaret ligger hos skolor, rektorer samt lärarna enligt Skolverket. Däremot kan elevens problematik bero på en ensamstående förälder som kanske inte har samma ekonomiska förutsättning att åka utomlands med sol och bad, betala simskolor utöver skolans undervisning samt tidsbrist till att gemensamt vara i badmiljöer (Janson, Schyllander, Hansson & Eriksson, 2010).

Skolverket (2010) diskuterar i sin undersökning olika faktorer som påverkar elevens möjlighet till måluppfyllelse gällande simning. Undersökningen pekar på rädsla för vatten tillsammans med liten eller ingen vattenvana alls ligger till grund för problematiken. Även elever med invandrabakgrund visade sig i undersökningen ha sämre förutsättningar på grund av dåliga förkunskaper. Skolverkets undersökning 2014 visade ämneslärares egna uppfattningar om elevers problematik inom området. Här visade studien att 45 % av lärarna ansåg att eleverna inte når kunskapskravet på grund av att de inte får den simundervisning de behöver. Eleverna erbjuds för få tillfällen ofta utifrån skolornas bristande ekonomiska förutsättningar. Lärarna upplevde svårigheter med tillgångar, transport och tider i simhallar. Även i denna undersökning påvisas betydelsen av att börja simundervisningen tidigt, allt för att ge eleven förutsättningar att nå kunskapskravet.

2.5 Självbästandande teori

Standage, Gillison och Treasure (2007) förklarar vikten av att implementera self-determination theory (SDT) i undervisningen för att påverka elevernas motivation samt att stärka elevernas mentala hälsa och dess generella förmåga. Här ges eleverna möjlighet till att utifrån eget tankesätt göra val om hur de bäst kan sätta sig in i olika arbetsområden och använda sig av sin kapacitet fullt ut. Eleverna har ett behov av att vara autonoma, att känna en tillhörighet samt att känna sig kompetent utifrån ett psykologiskt välmående för att utföra olika aktiviteter för sin egen skull. Hattie (2012) framhäver också vikten av att synliggöra lärandet för eleverna. Detta kan resultera i att eleverna når högre prestationer när de ges förutsättning till djupare förståelse, för varför och hur eleven kan använda sig av de fördjupade kunskaperna i aktuellt ämne. Här behöver lärarna ha en stor kunskap om olika undervisningsstrategier för att kunna tillgodose elevers olika sätt att inhämta och förstå kunskap.

Standage m.fl. (2007) menar att detta är en teori som kan hjälpa eleverna till en känsla av frivillighet och självbestämmande i undervisningssituationer. Det skapar en känsla av att på ett kompetent och effektivt sätt möta och hantera olika situationer som eleven ställs inför. Här behöver lärarna anpassa undervisningen utifrån lämplig grad av utmaning utifrån varje elevs förmåga och återkoppla med konstruktiv och positiv feedback. Eleven kan erbjudas valmöjligheter i lektionsinnehållet samt att eleven behöver få en större insikt i varför denna kunskap är viktig och hur eleven själv kan ha nytta av kunskapen eller förmågan. Vid SDT är det viktigt som lärare att uppmuntra varje initiativ som eleven visar i olika situationer för att stärka elevens självkänsla (Standage m.fl., 2007).

3 Metod

Syftet med denna undersökning är att finna en förståelse för varför vissa elever på högstadiet har svårt att nå kunskapskraven gällande simning. Utifrån denna kvalitativa undersökning är även syftet att få förståelse kring elevernas personliga tankar och upplevelser gällande simundervisning.

3.1 Design

Utifrån frågeställningarna vill jag öka förståelsen gällande vilka förutsättningar elever haft att lära sig simma, deras egna känslor och tankar runt deras eventuella problematik med simning. Här ansåg jag att en kvalitativ undersökning var mest lämpad. Eleverna behöver få svara fritt på frågorna och därigenom berätta utifrån sina egna upplevelser och erfarenheter gällande simning. Därför föll valet på semistrukturerade intervjuer där svaren blir mer utvecklade genom att det kan ställas följdfrågor som knyter an till ämnet (Bryman, 2011). Genom följdfrågor som knyter an till ämnet kan eleverna ge djupare förklaringar till frågor som berör simundervisningen i skolan (Bryman, 2011).

Hassmén och Hassmén (2008) påvisar att man som intervjuare i en kvalitativ undersökning, lättare kan reagera på sinnesstämningar hos respondenten. I en kvalitativ undersökning behöver jag som intervjuare uppmärksamma explicita beskrivningar som eleverna ger samt registrera åsikter och även sådant som sägs mellan raderna. Här kan intervjuaren försöka uppfatta och förstå det underförstådda budskapet och få en bekräftelse från respondenten om tolkningen är korrekt eller ej. Om intervjuare kan observera detta ger det en större nyansering för undersökningen, vilket kan bidra till en djupare förståelse för vad eleverna egentligen menar och uttrycker (Kvale & Brinkman, 2014).

3.2 Urvalsgrupp

Jag har använt mig av att bekvämlighetsurval då det ansågs som ett effektivt val utifrån att jag på den aktuella skolan nådde samtliga elever. Utifrån min undersökning lämpade sig denna typ av urvalsprincip. Det gjordes en sammanställning över elever som kunde bidra med den bästa informationen till undersökningen, vilket var högstadiel elever i varierade åldrar som inte klarat kunskapskravet gällande simning (Hassmén & Hassmén 2008).

På den aktuella friskolan finns i nuläget inga nyanlända elever på grund av att de inte använt sig av det fria skolvalet. Därför är det enbart svenskfödda elever som deltagit i undersökningen. Utifrån de elever i årskurs sju till nio som inte har klarat kunskapskravet gällande simning valde jag att lotta fram sex stycken elever slumpvis. Detta på grund av att kön och ålder inte var relevant i denna undersökning utan fokus var mer elevernas tidigare upplevelser, tankar och känslor. Samtliga av de sex eleverna var villiga att delta i undersökningen efter att de fått information om hur undersökningen skulle användas.

Då denna undersökning riktade sig till högstadiel elever var det viktigt att få ett skriftligt godkännande av vårdnadshavare för att kunna gå vidare med undersökningen. Detta gjordes utifrån ett informativt telefonsamtal till vårdnadshavarna om syfte och frågeställningar som skulle användas i undersökningen, samt en blankett om medgivande som mejlades hem och sedan skickades tillbaka (se bilaga 2). Bryman (2011) diskuterar vikten av samtycke och godkännande i att delta i undersökningar samt att skolan har en policy för hur informationen till vårdnadshavare ska ske i olika undersökningar.

3.3 Intervjuguide

Hassmén och Hassmén (2008) framför vikten av att ha en intervjuguide för att genomföra intervjun. Detta för att kunna ställa frågor i tänkt ordning samt skapa samma förutsättningar vid samtliga intervjuer. Utifrån respondenternas svar kom varje intervju att ge olika information beroende på de olika följdfrågor som tillkom i intervjuerna. Frågorna delades in i olika tema som syftade till att hitta mönster i de här semistrukturerade intervjuerna (se bilaga 1).

Det första temat handlade om miljön och dess påverkan för elevernas förutsättningar att lära sig att simma. Temat syftar även till att undersöka hur elevernas förutsättningar varit för att komma till platser där simning varit genomförbart. Det andra temat är hur familjesituationen för eleverna ser ut. Det tredje temat utgick från hur eleven upplevde gruppkänslan gällande bad. Har grupperna varit för stora eller stökiga? Upplever eleverna att det går att tillgodose sig undervisningen i grupp? Det fjärde temat handlade om vilka förutsättningar skolan har gett eleverna gällande bad. Det femte och sista temat riktar sig mer direkt till eleverna och vad de själva tror det beror på varför de inte har lärt sig simma.

3.4 Genomförandet

Intervjufrågorna ställdes som öppna frågor vilket lämnar utrymme för respondenterna att svara med egna ord och lämnar därför utrymme för oförutsedda svar. Nackdelar med öppna frågor kan vara att respondenterna pratar mycket längre och svaren måste koda vilket kan ta lång tid (Bryman, 2011). Vid de semistrukturerade intervjuerna ställdes mer allmänna frågeställningar till att börja med för att respondenten skulle känna sig avslappnad och trygg. Därefter ställdes mer specifika frågor som även kompletterades med följdfrågor utifrån en mall. Här kunde jag anpassa frågorna mer till varje respondent men modifiera och utveckla dem för att få fördjupade svar (Stuckát, 2014). Vid konstruerandet av frågorna behövde jag tänka på att inte använda mig av för långa frågeformuleringar vilket kan göra att respondenten har svårt att tolka vad den egentliga frågan är. Även om det finns en teori bakom frågeformuleringen ska man undvika att ställa ledande frågor till eleverna. Det rekommenderas även att undvika dubbelfrågor, vilket är två frågor i samma mening med olika svarsalternativ (Patel & Tabelius, 1987). Hassmén och Hassmén (2008) menar att man utgår från vad som är intressant att veta utifrån undersökningen samt om det finns någon nytta av resultatet när man komponerar frågeställningarna.

Intervjuerna genomfördes under skoltid i vårt samtalsrum för att tidsmässigt underlätta för både mig och respondenten samt att vi fick genomföra intervjuerna i avskildhet. Hassmén och Hassmén (2008) betonar att respondenterna oftast inte orkar eller vill delta längre tid än 45 minuter. Det blev därför viktigt att hålla tiden för intervjun men ändå hinna ställa de frågor som behövdes för undersökningen. Genom att spela in intervjuerna gav det mig mer möjlighet att vara uppmärksam på informationen och hur respondenten uppfattade intervjun. Bryman (2011) uppmärksammar detta genom att poängtera vikten av att vara närvarande vid samtalen. Genom att spela in intervjuerna upplevdes transkriberingen lättare tack vare att man lyssnade flera gånger och därigenom blev materialet mer tillförlitligt. Under transkriberingen skrevs respondenternas information ner ordagrant. Därefter skedde ett urval gällande vad som var relevant information utifrån syftet och frågeställningarna i undersökningen.

3.5 Databearbetning

Bryman (2011) menar att insamling av aktuell data startade redan vid själva intervjun med

respondenten. Utifrån att intervjuer är ett levande samtal kan man som intervjuare vara uppmärksam på respondentens sinnesstämning samt vad som kan sägas mellan raderna i intervjun för att på plats återkoppla om det man tolkat är korrekt data (Kvale & Brinkman, 2014).

I nästa steg tolkades den bandade intervjun genom att lyssna ett flertal gånger på vad respondenten egentligen uttryckte under intervjun. Här upptäcktes nyanser i hur och vad respondenterna beskrev utifrån sina egna upplevelser och här kunde man söka efter vad som var relevant för studien (Hassmen & Hassmen, 2008). Därefter transkriberades intervjuerna genom att de skrevs ner i sitt sammanhang samt att de därefter skrevs ut i vanlig pappersform. För att bryta ner, jämföra och kategorisera data i intervjun, användes en öppen kodning genom olika färgmarkeringar på ord, stycken och meningar för att kunna hitta relevanta teman för att uppnå syftet med undersökningen. Kodningen ledde till en mer teoretisk nivå där en mättnadseffekt uppstod där det inte framgick nya insikter eller tolkningar ur ytterligare kodningar (Kvale & Brinkman, 2014). Samtliga intervjuer gav relevant information och utifrån det behövdes inga intervjuer klassificeras som bortfall. Eleverna kommer att benämnas utifrån att E står för elev samt olika nummer E1, E2 och så vidare för att bibehålla anonymiteten (Stúkat, 2014).

3.6 Etiskt förhållningssätt

Undersökningen inleddes med informativa samtal med de berörda eleverna där syfte och frågeställningar beskrevs enligt informationskravet gällande undersökningar (Vetenskapsrådet 2011). Bryman (2011) beskriver betydelsen om samtycke-, konfidentialitets- och nyttjandekrav i en undersökning. Som forskare får man aldrig beordra någon att delta och det är viktigt att eleverna är medvetna om att de i varje skede av undersökningen kan avbryta deltagandet utan att de behöver uppge en anledning. Utifrån konfidentialitetskravet upplyste jag respondenterna att deras identiteter inte skulle framgå på något sätt i undersökningen. Därför gjordes valet att inte göra några personliga beskrivningar av respondenternas. Detta är viktigt för att eleverna ska våga svara så sanningsenligt som möjligt och ändå känna sig trygga. Utifrån nyttjandekravet informerade jag eleverna om att deras svar endast skulle användas i min undersökning och att de med sin medverkan kan hjälpa till att förebygga liknande problem för kommande elever. Samtliga intervjuer utfördes under ordinarie skoltid

vilket också skyddar respondenternas identiteter utifrån Skollagens sekretess och tystnadsplikt (Appelgren, 2014). Eleverna som deltog fick fullständig information om undersökningens syfte och hur den skulle genomföras samt att det var frivilligt att delta.

4 Resultat

Resultaten av intervjuerna kommer här att redovisas i form av löpande text och citat. Utifrån undersökningens syfte kommer resultatet att ställas i relation till studiens frågeställningar gällande elevernas syn på simning. Resultatet kommer att redovisas utifrån vad som framkommit under transkriptionen och tydliggörs utifrån de fem teman som diskuterades i intervjuguiden (s.16). Utifrån konfidentialitetskravet kommer enbart respondenternas svar att redovisas utifrån de olika numren E1, E2 och så vidare. Utifrån att studien genomförts på en lite ort där igenkänningsfaktorn kan var hög väljer jag utifrån tystnadsplikten att inte delge vidare information om respondenterna.

4.1 Miljön

Fyra av de sex tillfrågade eleverna upplevde en känsla av ångest, misslyckande och äckel av att komma in i en simhall medan en elev upplevde en känsla av att leka är kul men inte att simma. En av de tillfrågade eleverna upplevde ingen särskild känsla av att komma in i en simhall.

- Om man får leka är det kul att bada men man ska ju hela tiden typ hålla på med livräddning (E3).

Här visar eleven en positiv inställning till att delta om det sker på hens villkor och utan krav på prestation.

Samtliga elever nämner en duschutrymme på simhallen är en bidragande faktor till att de inte klarat kunskapskravet. Efter renoveringen på den aktuella simhallen togs de befintliga mellanväggarna bort utifrån städ och hygienaspekten, vilket skapar ett enda stort duschutrymme. Olustkänslan att behöva duscha naken tillsammans med andra gör att eleverna väljer att inte delta i undervisningen.

- Jag gillar inte att man får känslan av att duscha i Auschwitz (E2).

Eleverna berättar mycket om den negativa inverkan som miljön har på deltagandet vid undervisningstillfällena. De diskuterar behovet av att få dölja sin kropp och slippa exponeras

naken tillsammans med både klasskamrater och okända människor.

Vidare beskrev samtliga elever tankar om sin egen kropp vilket under tonårstiden kan skapa problem med självkänslan. Ingen av eleverna delgav några positiva tankar om att behöva visa sin egen kropp utan kläder. Av de tillfrågade eleverna angav två att de var för överviktiga och en elev att den var underviktiga. Ingen fråga var riktad mot elevernas utseende men det var en av problematiken som eleverna kopplade samman med miljön.

- Hur kul tror du det är att visa sig när man är så här tjock och typ alla andra är normala? Kul om någon tar en snap och lägger ut så hela skolan ser när man är naken (E6).

Många elever har en förvriden självbild med mycket låg självkänsla vilket kan påverka deltagandet på undervisningen.

Tre av eleverna som deltagit har olika grader av självskadebeteende, vilket skapar en ångestkänsla att visa sin kropp. De har många gamla och nya skärsår över hela kroppen men framförallt på ben, mage och armar. Utifrån att eleverna haft detta problem redan på mellanstadiet har de valt att simulera sjukdom vid samtliga badtillfällen vilket gjort att de missat värdefull tid till att kunna utveckla sin förmåga.

- Folk kollar som om man var en alien, klart man inte vill gå in och visa sig naken (E1).

Här menar denna elev att användandet av heltäckande badkläder kan underlätta deltagandet. Eleven använder tunnare underställ för att slippa bli uttittad för sina djupa skärsår som löper över både armar, ben och mage. Önskan om avskilda duschar och omklädningsbås är mycket stor hos samtliga elever.

Vidare diskuterade tre elever att lukten av klor kväljer dem och känslan av att de inte kan andas infinner sig redan i receptionen. En elev uppgav att lukten av klor är förknippad med ångest och känslan av misslyckande och att man därför avstod från att ibland delta. Skulle

simhallar använda mer luktfria reningskemikalier som väteperoxid skulle man komma bort från detta problem.

4.2 Familjeförhållande

Syftet med denna punkt var att undersöka vårdnadshavarnas engagemang och möjlighet till att kunna påverka elevernas förutsättningar att utveckla en bra simteknik från tidig ålder. På grund av skilda föräldrar bor hälften av eleverna på två ställen, en elev bor med endast en förälder på heltid och resterande bor med båda föräldrarna. När man undersöker var eleverna bor och då närheten till bad samt hur familjesituationen ser ut är det svårt att kunna utläsa om just närheten till bad eller familjesituationen har varit ett problem. Två av eleverna bor i centralorten där simhall finns och de andra fyra bor ute på landet men i närhet av sjö och badmöjligheter sommartid. Det man däremot kan utläsa var vårdnadshavarnas delaktighet gällande simning vilket kan påverka elevernas förutsättning att utveckla sin vattenvana. En elev svarade att föräldrarna inte ville vara och bada eftersom de själva inte kunde simma. Två elever svarade att föräldrarna sällan hade tid att följa med och bada när eleverna var mindre och att eleverna själva inte tyckte det var särskilt kul eftersom det alltid upplevdes som ett stressmoment. Två stycken svarade att de varit och badat ibland men mest med kompisar och deras föräldrar. En elev svarade att de badat en hel del tillsammans under uppväxten både i simhall och ute i sjöar på sommaren.

- Ingen idé att åka till sjön när man bara får doppa sig för att sen åka hem (E6).
- Min kompis morsa är lärare så jag har fått åka med dem ibland på somrarna (E1).
- Vi har väl badat som vilken familj som helst men vi har aldrig varit på en sol- och badsemester. Det tror jag hade hjälpt mej att lära mej simma snabbare (E5).

Respondenterna hade skilda upplevelser gällande bad – och simning tillsammans med föräldrarna. Fem av sex elever uttryckte att det hade underlättat simundervisningen i skolan om de fått träna mer på sin fritid och där föräldrarna oftare skjutsat till badmöjlighet. En elev hade ingen åsikt alls gällande detta.

Ingen elev har deltagit i någon form av organiserad simträning så som simskola, utan eleverna har haft mer sporadisk kontakt med vatten utan utbildad personal. Samtliga elever angav att

det var först på låg- och mellanstadiet som simningen blivit mer regelbunden. Här kan man påvisa vikten av ett samarbete mellan skola och förälder för att ge barnen tidig och bra förutsättning att träna upp sin förmåga gällande simning.

4.3 Gruppupplevelser

Samtliga respondenter uppgav att de i nuläget upplevde simmoment i grupp som ett stort problem. Orsaken är inte att det är problem i den nuvarande gruppen, utan att eleverna själva upplever att det är pinsamt att visa att de inte är simkunniga på högstadiet.

- Alla andra kan ju och jag ska behöva ha flytkorv bakom på ryggsim. Nej, då hellre skippar jag simningen och går en promenad istället (E2.)

Vikten av att inte särskilja sig från gruppen har stor betydelse för eleverna. Med riska att inte klara samma moment som sina klasskamrater avstår man hellre från att delta.

Angående storlekarna på tidigare undervisningsgrupper skiljer sig de åt och det är därför svårt att utläsa om de anser att gruppstorleken har påverkat negativt på deras utveckling. Hälften av respondenterna uppgav att de gått i relativt små grupper på 10 till 15 elever och de andra uppgav att de undervisats i grupper på 22 till 26 elever. Samtliga elever har alltid undervisats i helklass när det har varit simning. Ingen av eleverna har upplevt att de påverkats negativt av stämningen i grupperna men ju äldre eleverna blivit har känslan av utanförskap upplevts i detta sammanhang. Några gånger har samtliga elever fått kommentarer om att de inte kan simma vilket upplevs som oerhört jobbigt.

- Ibland har man fått någon kommentar men det är inte ofta. Och de har ju rätt, jag suger ju på simning (E2).

E4 upplever att det inte finns något positivt alls med att vistas i vattnet medan de andra eleverna har upplevt att leka i vattnet har varit positivt under uppväxten.

- Det var kul när man hade fritt och fick bestämma själv vad man skulle göra men nu tycker jag inget är

kul när vi har bad (E5).

Eleven har ett behov av att få bestämma innehållet på varje lektion. Här behöver den undervisande läraren möta eleven utifrån detta behov och tillsammans skapa en arbetsbeskrivning där eleven känner att den kan påverka innehållet och tillvägagångssättet utifrån sin förmåga.

4.4 Skolans uppdrag

Av de sex elever som deltagit i undersökningen uppger fem stycken att de gått på mindre skolor i ytterområdena av den aktuella kommunen samt i mindre skolor i grannkommuner och en elev har gått på en skola inne i centralorten. Här kan man se en koppling gällande skolor som ligger utanför tätorten har en problematik utifrån måluppfyllelsen att samtliga elever i årskurs 6 ska klara kunskapskravet gällande simning. Eleverna på skolorna utanför tätorten uppger att de badat cirka två gånger per termin när de gick på lågstadiet och cirka var tredje vecka eller var fjärde när de började på mellanstadiet. Eleven som undervisats i centralorten har haft bad varannan vecka under hela låg och mellanstadiet just för att skolan satsar på extra fysisk aktivitet och simning. Problemet har varit att eleven valt att inte delta och haft mycket sjukdom vid simundervisningstillfällena.

Utifrån elevernas berättelser kan ett mönster ses när det varit längre transporter med buss har eleverna haft färre antal simtillfällen per termin än skolor med kortare avstånd. När skolan är placerad inne i centralorten har man promenerat fram och tillbaka vilket gör att kostnaderna och tidsaspekten minskar.

- Jag tyckte det var kul att gå till simhallen. Det blev ju som en utflykt varje gång (E5).
- Vi åkte buss varje gång och sen fick man inte gå av badbussen fast man åkte förbi sitt eget hus, utan man var tvungen att åka till skolan vilket jag tyckte var dumt (E3).

Eleverna från de mindre skolorna utifrån har haft sin ordinarie lärare när de badat på lågstadiet. Här har inte eleverna några minnen alls om att de tränat på simning utan mer att de bara lekte. När de sedan började mellanstadiet undervisades de av personalen på simhallen och här flyttades fokus från lek till att lära sig olika simsätt istället.

- När vi var små fick vi bara göra det vi ville och vad vi tyckte var kul. När jag gick på mellanstadiet fick vi mer börja i simskola som jag inte tyckte var så kul (E5).

Undervisningen på skolan i centralorten bestod av personal från simhallen redan på lågstadiet, samt ibland hade klassläraren ansvaret och då blev det mer lek på egna villkor. Vidare på mellanstadiet hade bara simhallens personal hand om simundervisningen.

- Det som är roligast var när man fick bestämma själv vad man ville göra. Jag satt mest i bebispoolen och lekte med båtar (E4).

4.5 Hur ser eleverna på kunskapskravet?

Samtliga elever tycker att det är bra att simning finns med i idrottsundervisningen. De uttrycker att det är en säkerhetsfråga att kunna simma men de tycker däremot inte att det ska vara ett helt eget kunskapskrav samt att det hör ihop med kravet om livräddning. Här menar eleverna att när de väl lärt sig simma 200 meter varav 50 på rygg så stiger kraven på att de ska kunna bogsera varandra och dylikt för att klara de livräddande momenten.

- Fatta känslan när man knappt tar sig fram och sen ska släpa på en till. Visst är det viktigt att kunna livräddning men viktigast måste ju vara om var och en kan simma, då behöver man ju inte livrädda (E1).

Hälften av eleverna upplever att de är simkunniga för att de kan simma bröstsim och de uttrycker att det inte kan vara livsavgörande hur man simmar utan ATT man kan ta sig från en punkt till en annan. Den resterande delen av eleverna uppger att de inte är simkunniga eftersom de inte klarat kunskapskravet.

- Om man ska överleva i vattnet tänker man väl inte på att byta simsätt utan bara att ta sig framåt. Jag kan simma 200 meter om jag inte behöver simma på rygg (E5).

Utifrån att eleverna inte tycker simning ska vara betyggrundande utan mer vara som en bilaga i betyget, så växte följdfrågan fram om inte simning vore betyggrundande skulle de gå på simundervisningen då. Samtliga av de sex eleverna svarade nej, det skulle de inte göra.

Två av eleverna E2 och E4 uttryckte att idrottsbetyget kan vara avgörande i negativ riktning för att komma in på gymnasielinje man strävar efter och enligt dem blir de ju ingen bättre elektriker eller svetsare för att de kan simma.

4.6 Elevernas syn på problematiken

När eleverna själva ska sätta ord på varför de inte klarat kunskapskravet nämner samtliga att miljön samt ryggsimmet varit ett stort problem och en bidragande faktor som tidigare påvisats.

- Jag skulle nog kunna lära mig att simma om jag slapp att göra det på simhallen. Alla glori i duschen. Tänk om jag glömt raka mig under armarna. Då skulle väl de andra spy (E4).
- Jag vill inte känna mig dålig bara för att jag inte kan simma på rygg. Varför måste man det egentligen? (E1)

Eleverna uttrycker en mycket dålig självkänsla och rädsla att urskilja sig från gruppen. För att motverka detta behöver skolorna arbeta mycket mer att försöka stärka elevers självkänsla. Detta kan göras genom gruppstärkande övningar, diskussioner, föreläsningar och väva in anpassat arbetsmaterial i dagliga undervisningen. Gällande ryggsim kan detta genomföras i en till en undervisning tills eleven upplever att den behärskar tekniken.

Därefter skiljer sig elevernas tankar om vilka faktorer som påverkat dem. En elev svarar att det är föräldrarnas fel eftersom föräldern själv inte är simkunnig och därmed har fört över sin egen rädsla för allt som har med vatten att göra. Eleven diskuterar även här bristen på att få vistas i vatten under somrarna på grund av föräldrarnas egen rädsla för vatten.

- Pappa kan inte själv simma och han höll på att drunkna när han var liten. Därför är han jätterädd för vatten och alltid sagt att jag ska passa mig och att drunkna är jättevanligt i Sverige. Det gör ju att jag alltid varit rädd när man måste bada (E6).

Föräldrar är en viktig del i hur barn utvecklas. Om denna förälder tidigt fått stöd och kunskap om hur den kunnat påverka sitt barn att utveckla ett intresse gällande simning, hade det

kunnat underlätta för eleven.

En elev hänvisar utifrån sin diagnos Aspergers syndrom till problematiken gällande simning. En psykolog hade förklarat för eleven vid diagnostiseringen, att barn med Aspergers syndrom har problem att samordna sina rörelser vilket kan skapa en problematik vid simning och andra sportsliga aktiviteter. Eleven i fråga tyckte därför inte att det var nödvändigt att delta i simundervisningen alls.

- Lärarna vill ändå inte ha mig med för de tycker bara jag är jobbig som inte kan. Jag har ju en diagnos, varför ska jag behöva vara med (E5)?

Psykologen har uttryckt sig negativt gällande elevens diagnos och hur den påverkar inlärningsförmågan. Hade psykologen gett eleven förståelse och insikt i hur hen istället skulle kunna träna upp sin motoriska förmåga trots diagnosen hade det i stället underlättat för eleven. Diagnos ses nu som ett handikapp och en orsak till att inte våga försöka utvecklas.

Tre av eleverna uttryckte att det varit för få och korta badtillfällen samt diskuterar att det varit för dålig kvalitet på simundervisning på låg- och mellanstadiet. Detta resulterar i att eleverna i dagsläget inte är fullt simkunniga. Här lyfts åsikter om att deras lärare inte hade förmågan att lära ut simning utan att det mest var fri lek samt att badtillfällena för dessa elever var allt för sällan för att det skulle bli en vana att vistas i vatten.

- Varje gång fick man som börja om. Är man som mig lite rädd för vatten så var det jättejobbigt. På slutet av lektionen vågade man lite mer, men då var det oftast fritt och då lekte man mer än att försöka simma (E4).
- Min fröken sa aldrig något om hur man simmade. Det blev mer på mellanstadiet när personalen på badhuset styrde upp liksom (E3).

Problemet med simundervisningen är att den inte är likvärdig under låg- och mellanstadiet, vilket gör att elevernas simförmåga kan skilja sig åt när de börjar högstadiet. En elev angav sitt eget engagemang som problemet till att hen inte nått kunskapskravet. Eleven upplevde

tidigt ett utanförskap i och med att de andra eleverna i klassen låg längre fram i sin simförmåga vilket skapade ett motstånd till att delta. De som kunde simma fick gå ut i den stora bassängen och de som inte kunde fick stanna kvar i den lilla vilket eleven upplevde kränkande. Detta gjorde att nästa gång det var simundervisning valde eleven att skylla på sjukdom för att slippa delta. Detta är ett mönster som följt eleven genom samtliga årskurser. Eleven upplever nu en större tillfredställelse i att undervisas ensam vilket genomförs på högstadiet. Här behöver vi lärare tänka på hur vi kan inkludera samtliga elever i varje moment eller ha fler valmöjligheter på aktiviteter för att undvika denna upplevelse.

5 Diskussion

Syftet med undersökningen var att undersöka och finna en förståelse för varför vissa elever på högstadiet har svårt att nå kunskapskraven gällande simning samt öppna upp för en förståelse kring elevernas personliga tankar och upplevelser gällande simning. Här följer en diskussion utifrån resultatet av undersökningen samt en metoddiskussion.

5.1 Resultatdiskussion

Det sammantagna resultatet visar på olika faktorer som påverkar elevernas möjlighet till att lära sig simma. Huvudansvaret gällande simundervisning ligger på skolan, rektorn samt undervisande lärare att ge eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga (Skolverket, 2011). Fem av sex elever uppger att antalet badtillfällen varit få under låg- och mellanstadiet. Eleverna anger bland annat för få träningstillfällen som en av faktorerna till att de inte klarat kunskapskravet. Utifrån kostnader och tidsaspekten för transport till simhallar minskar flera skolor på simundervisning. Lärare uppger i undersökningen att endast fem procent av lektionstiden ägnas till simundervisning (Kraepelin – Strid, 2006). När sedan eleverna börjar högstadiet upplever jag att mycket tid behöver läggas på extra simundervisning utifrån åtgärdsprogram för att ge eleverna möjlighet att nå kunskapskravet. Som undervisande lärare ska jag mäta och bedöma elevens förmåga med vetskap om att samhället inte tagit sitt ansvar att ge eleven förutsättningar att klara kunskapskravet vilket för mig känns frustrerande.

Lynch (2012) diskuterar att landsbygdsskolor har svårigheter att bedriva en fullvärdig simundervisning på grund av långa avstånd och kostnader, vilket kan kopplas till att fem av sex tillfrågade elever i den här undersökningen undervisats på landsbygdsskolor med långa transporttider till simhallar. Detta kan skapa ett problem för elever som behöver extra vattenträning och där inte föräldrarna tar ett aktivt ansvar för elevernas förutsättningar att vistas och utvecklas i vatten. Här skulle Skolverket kunna skapa en större tyngd gällande simundervisningen genom tydligare nationella krav gällande antal tillfällen som anses rimligt under varje läsår. Detta skulle ge en större möjlighet till likvärdig undervisning. Skolverket skulle kunna specificerade tydligare vilka delar av undervisningen som ska ske i varje årskurs. Skolverket (2010) menar att skolor som tidigt börjar undervisa elever i simning har en högre måluppfyllelse än andra skolor. Därmed behöver kommuner och skolor ta ett större ansvar och implementera simundervisningen regelbundet och vid tidig ålder för eleverna (Torlakovic,

2009). Det skulle vara av intresse att se på nationell nivå hur många badtillfällen samtliga skolor erbjuder eleverna i varje årskurs för att kunna jämföra likvärdigheten i undervisningen.

Steen (2010) menar att simning anses vara en baskunskap i dagens samhälle och att inte besitta den kunskapen skapar ett utanförskap och en sämre självkänsla. Detta genom att eleverna avstår aktiviteter på fritiden som är kopplade till bad, båt och is samt att eleven ofta väljer att inte delta på simundervisningen. Skolverket (2004) påvisar att elever med särskilda behov kan anses vara besvärliga i undervisningssituationerna. Utifrån sina motoriska svårigheter och kan de eleverna vara extra tidskrävande, vilket kan göra att de eleverna inte prioriteras i undervisningen vilket egentligen borde vara tvärtom. Detta kan sammankopplas till eleven med Aspergers syndrom som upplevt utanförskap genom att den ansetts besvärlig av undervisande lärare. Genom detta har eleven upplevt att hans diagnos är ett stort hinder i utvecklingen istället för att diagnosen ger eleven en förståelse gällande problematiken med motoriken. SDT kan ses som en hjälp för elever som upplevt kontrollerande miljöer vilket skapar en känsla av krav på eleven. Standage m.fl. (2007) beskriver SDT (Self-determination theory) som en psykologisk nyckel till att få eleverna att stärka sin egen motivation och förstå varför och själva vilja tillgodose sig kunskap. Undervisande lärare behöver därför utarbeta strategier för att inkludera och göra undervisningen stimulerande för samtliga elever. För att undervisningen ska stimulera eleverna behövs lärandet synliggöras så att eleverna motiveras till högre prestationer. Lärare som bedriver en god stimulerande och inkluderande undervisning kan utgöra en skillnad för elevernas deltagande (Hattie, 2012).

Lynch (2012) påvisar vikten av rätt kompetens och utbildning hos lärare för att kunna möta elevers behov av olika inlärningsstrategier och för att därigenom möjliggöra att samtliga elever känner sig inkluderade i undervisningen utifrån sin förmåga. Utifrån detta behöver skolor regelbundet vidareutbilda lärare att hitta nya användbara strategier för att göra undervisningen intressant. Likaväl som nationella prov ska säkerställa elevers likvärdiga kunskap inom andra ämnen behöver man säkerställa vad och hur lärare utbildar elever inom simning. Om man på en nationell nivå utbildar lärare mer likvärdigt samt att pedagogerna ges verktyg för att anpassa undervisningen utifrån elevers behov, så tror jag att vi skulle få fler simkunniga elever.

Samtliga elever uttrycker att ryggsim varit en av de faktorer som skapat deras problem att nå kunskapskravet. Oftast har det skapat rädsla och motoriska problem när man hamnat i ryggläget. När man som lärare upptäcker problematik med motoriken och motvilja att utföra ett moment skulle man kunna sätta in mer resurser direkt genom mer träning med en till en undervisning som kan stimulerar elevers vilja att lära sig i en lugnare miljö. Sjödin (2013) diskuterar vikten av att på olika sätt väva in en trygghet och lekfullhet i ryggsimmet från tidig ålder. Här hoppas jag kunna lösa detta problem genom att från början i årskurs sju avdramatisera behovet av att prestera tillsammans med andra elever. Det är av vikt att göra en planering där fokus ligger i att göra undervisningen lekfull och varierande. Om planeringen synliggörs och eleverna ges valmöjligheter kan känslan av självbestämmande (SDT) öka intresset för undervisningen. Om det även kan undvikas att skapa en känsla av en kontrollerande miljö för eleverna, så kanske dessa faktorer tillsammans kan öka möjligheten att motivera fler elever att våga delta (Standage m.fl., 2007). Läraren behöver förstå hur eleven tänker och varför de skulle vilja engagera sig i undervisningen (Hattie, 2012). Problemet kan vara att lärarna inte ges förutsättningar att se varje enskild elev. Stora klasser där varje elev får väldigt lite egen tid samt få tillfällen i simhallen kan vara ett hinder att kunna engagera eleverna.

Vidare har denna undersökning påvisat vikten av ett föräldraengagemang gällande barns utveckling i vattenmiljöer. Endast en av de tillfrågade eleverna upplevde att föräldrarna varit delaktig under tidig uppväxt. Även om huvudansvaret på elevers simundervisning tillfaller skolan har det betydelse för hur tidigt och hur ofta barn fått möjlighet att vistas i vatten för att utveckla sin förmåga (Torlakovic, 2009). Utifrån detta skulle regelbunden simträning av utbildad och kompetent personal kunna införas regelbundet redan på förskolestadiet för att ge samtliga elever samma möjlighet att utvecklas. BVC skulle kunna erbjuda föräldrar gratis babysim redan från födseln samt att simskolor skulle kunna anordnas kostnadsfritt i simhallar under vintertid och vid lokala sjöar under sommartid för att motverka en klassfråga gällande simning. Många kommuner har man redan anammat detta men här råder fortfarande skillnader vilket inte gynnar elevernas rätt till likvärdig utbildning (Skolverket, 2011).

Flertalet av de tillfrågade eleverna upplevde att miljön inte främjar den personliga integriteten och är en av faktorerna till att de inte klarar kunskapskravet. Steen (2010) diskuterar att elever med dålig självbild kan visa på en svag social identitet och ett sämre samspel med andra.

Detta kan resultera i att den öppna miljön i en simhall upplevs extra påfrestande för dessa elever att behöva exponeras naken tillsammans med andra individer. Här skulle kommunerna kunna tillmötesgå användare av simhallen genom att ha duschväggar och omklädningsbås för personer med den här problematiken. Utifrån ett hygienperspektiv är självklart detta ett problem på grund av svårigheten att hålla rent och behovet av extra resurser vilket i slutändan påverkar ekonomin samt att det sker en miljöpåverkan utifrån att mer rengöringsprodukter behöver användas. Här utgår undersökningen enbart från simhallen i den aktuella kommunen och möjligheten att det finns andra simhallar med andra förutsättningar är inte klargjort. Eftersom det går att undvika att exponeras i badkläder ute i simhallen där eleverna kan använda tunna underställ, shorts och t-shirt och så vidare så är själva ombytes- och duschutrymmet det som upplevs som ett problem. Tre av eleverna diskuterade att de fick kväljningar av klorlukten vilket skapade ett problem att genomföra. Simhallar kan använda andra sätt än klor för att rena bassängerna. Väteperoxid till exempel är en mer luktfri kemikalie för detta ändamål, men är dyrare att använda.

Eleverna diskuterar i flera frågeställningar känslan av utanförskap. Upplevelsen av att inte vara simkunnig är en faktor eleverna nämner gällande utanförskapet. Vikten av att inte särskilja sig från gruppen upplevs oerhört starkt av eleverna. Kunskapsskillnaderna blir väldigt tydliga i och med att simning är praktiska moment. Eleverna anger en dålig självkänsla och självbild som en förklaring för att inte delta trots att de har en insikt om att de egentligen borde medverka för att utvecklas. Att inte delta skapar i sig en känsla av utanförskap även om den är självvald. Pedagogerna behöver därför förstå varje enskild individs svårigheter som påverkar lärandet på ett tidigt stadium (Hattie, 2012). En hjälp kan vara att analysera vilka situationer i undervisningen som är extra utmanande och hur man kan anpassa dessa för att förebygga eventuella svårigheter (Steen, 2010).

Tre elever har självskadebeteende med både nya och gamla skärsår på kroppen. De upplever att klasskamrater, barn och även vuxna tittar och ibland frågar. Eleverna berättade tydligt att de inte skadar sig själv för att få uppmärksamhet utan att minska på ångesten. Att vara så sargad på kroppen skapar även det en känsla av utanförskap utifrån att eleverna känner skam och skuld över sin situation. Det är även en stor infektionsrisk om eleven har nya skador. Neyra Marklund och Wikander (2016) påvisar att självskadebeteende skapar ett utanförskap ofta genom att eleven drar sig undan från social kontakt och stigmatisering. Ångesten över

betygskraven kan vara en bidragande faktor som skapat ett självskadebeteende hos eleven när den känner sig otillräcklig. Det skapas en negativ spiral genom att betygskraven indirekt kan ha påverkat elevens hälsosituation samtidigt som eleven trots skammen över skärsåren måste delta för att klara betygskravet. I och med införandet av Lgr 11 blev kunskapskravet för idrott och hälsa tydligare och mer specifikt (Skolverket, 2011). Eventuellt kan införandet av den nuvarande läroplanen ha att göra med det minskade elevantalet med godkända betyg för simning. En spekulation kan vara att eleverna innan Lgr 11 hade lättare att få godkänt i idrott och hälsa trots att de inte klarade simmomenten. De i nuläget tydligare kraven gör det svårare för lärare att sätta ett godkänt betyg om inte alla delmål är uppnådda. Här ser jag återigen en vinst av att minska fokus på prestation samt att undervisa en del elever i en till en miljö. Däremot behövs mer forskning i samhället gällande problematiken med självskadebeteendet och dålig självkänsla. Resurser behöver sättas in tidigt för att lyfta elevers självbild både i skolan men också inom samhället i övrigt som till exempel i idrottsföreningar.

Skolverket (2014) visar i sin undersökning att 95 % av eleverna i kommunala skolor och 96 % av eleverna i fristående skolor uppfyller kunskapskravet gällande simning. Den i undersökning aktuella skolans egen statistik visar att endast 89 % av eleverna klarar kravet gällande simning. Detta är en stor skillnad från tidigare forskning, nämnd ovan. En faktor till denna avvikelser kan vara att eleven och vårdnadshavarna valt den aktuella skolan utifrån att det är en relativt liten skola med mindre antal elever. Skolan arbetar med små stödgrupper i samtliga ämnen om behovet finns, vilket kan gynna elever som inte nått kunskapskraven i årskurs sex. En orsak till skillnaden i statistiken kan även vara att lärare överskattar sina elevers förmågor samt att andra aktörer som tränare och föräldrar är varit delaktiga i bedömningen (Svenska livräddningssällskapet, 2016). Det kan även vara att lärarna på den i studien aktuella skolan tolkar kunskapskraven annorlunda och därför kräver en högre prestation av sina elever för ett godkänt betyg. Det är en viktig aspekt att tänka på om skolorna ger eleverna möjlighet till likvärdig bedömning.

Något som överraskande framkom i undersökningen var att eleverna haft förhållandevis kort bassängtid vid de simtillfällena de haft genom skolan. En elev uppgav att effektiv tid i bassängen var 17 minuter innan eleverna behövde duscha för att hinna med bussen tillbaka. Hur lång tid eleverna undervisats var inget som var meningen att undersöka men flera elever oberoende av varandra påpekade detta som ett problem. Utifrån intervjuerna med

respondenterna gavs också en bild av att skolor sprider ut sina simundervisningstillfällen över terminen vilket kan ge en för lång tid mellan träningstillfällena. Här kan jag se en vinst i att lära av tidigare forskning att använda längre och intensivare träningsperioder vilket gett ett positivt resultat i Bosnien – Hercegovina (Torlakovic, 2009). Utifrån att spara transportkostnader skulle man kunna planera mycket längre pass i simhallen när skolorna ändå åker, samt arbeta intensivt med detta kunskapskrav under en period. Man kan varva undervisningen med filmer om simteknik, livräddning och bad- och båtvet.

5.2 Metoddiskussion

Utifrån syftet passade det bäst att göra en kvalitativ undersökning med semistrukturerade intervjuer för att låta respondenterna ge djupa och personliga svar. Bryman (2011) menar att det i kvalitativa undersökningar med semistrukturerade frågor finns en tyngd i respondenternas egna uppfattningar och synsätt vilket ytterligare stärkte valet av metod. Här finns även en möjlighet att låta intervjun röra sig i olika inriktningar och som intervjuare har man möjlighet att frånga eventuell intervjuguide, om det uppfattas som positivt för resultatet i undersökningen.

Bryman (2011) påvisar en risk med kvalitativa undersökningar om det finns eller uppstår en personlig relation mellan respondenten och intervjuaren, vilket i detta fall inträffade. Som undervisande lärare och mentor fanns redan en relation i detta fall uppfattades till största delen positivt eftersom eleverna kände sig trygga och vågade dela med sig av sina tankar. Det negativa var att det var svårt att hålla sig till ämnet och att eleverna ibland ville prata om andra saker som de uppfattade som jobbiga. Här informerade jag igen om syftet med undersökningen och vikten av att hålla den röda tråden i det vi gjorde under de 45 minuterna som var tiden för intervjun. Därefter fick eleven prata om andra tankar och funderingar i 15 minuter utifrån att jag lagt en timme i tid på varje respondent. Hassmén och Hassmén (2008) menar att 45 minuter är en rimlig tid för en intervju.

Om däremot en kvantitativ undersökning hade genomförts skulle undersökningen kunnat genomföras på fler elever, både de som klarat respektive inte klarat kunskapskravet. Här hade då möjligheten funnits att jämföra och därigenom hitta mönster som skiljer sig åt men det hade skapat en annan sorts studie med ett annat utfall. Bryman (2011) påvisar många likheter

mellan kvalitativa och kvantitativa undersökningsmetoder men även på skillnader. Utifrån dessa skillnader föll mitt val på den kvalitativa undersökning eftersom den riktar sig mer mot ord än siffror, närhet med respondenterna samt är strukturerade frågeställningar för att komma fram till begrepp som bygger på empirisk information.

I en kvalitativ undersökning kan det vara en nackdel att den bygger på intervjuarens tankar och känslor om inte respondenten vill förmedla sina tankar och känslor på ett ärligt och öppet sätt. Därav framkommer vikten av att ställa kritiska frågor, eftersom det inte finns några yttre kriterier att bedöma. Patell och Tebelius (1987) diskuterar att vetenskapen blir mer en etisk fråga snarare än en verifikationsfråga vilket gör att forskaren behöver redovisa de olika stegen i forskningsprocessen och sin systematik vid insamling, sammanställning och hur den presenterar informationen. Det fanns en osäkerhet under sammanställningen vilka citat som var relevanta till undersökningens syfte och vilka som kunde uteslutas. Här kopplades frågeställningarna i syftet till respondenternas svar och det tydliggjorde om svaren var relevanta för undersökningen.

Gällande urvalet gjordes det utifrån bekvämlighetsprincipen då jag som undervisande idrottslärare når samtliga elever som inte nått kunskapskravet gällande simning, samt att tiden för genomförande var pressat. Eleverna valdes slumpvis ut genom lottning då inte respondentens kön eller ålder ansågs relevant (Bryman, 2011). Vid den första intervjun upplevdes en osäkerhet i att ställa följdfrågor vilket kunde ha förhindrats om man genomfört ett par testintervjuer. Upplevelsen av att det under varje intervju tillkom fler följdfrågor än det var tänkt gjorde det svårt att hålla sig till de tänkta temana för analys och tolkning av resultaten. Om frågorna omformulerats från början och utvecklats hade kanske inte så många följdfrågor skapats vilket hade underlättat transkriberingen.

Min slutsats angående val av metod och studiens genomförande är att undersökningen gick som planerat men att omformulering av frågorna från början hade minskat antalet följdfrågor. Undersökningen genomfördes i den egna verksamheten där en redan etablerad kontakt fanns mellan respondenterna och intervjuaren. Detta kan ge resultat som inte frambringar ny information (Bryman, 2011). Som undervisande lärare kan man ha en förutfattad mening gällande vad problematiken är och utifrån detta kan man formulera frågor som styrker

lärarens uppfattning. Utifrån valet av metod kan man frånga intervjuguiden för att få fram relevant information för undersökningens syfte vilket här har haft en positiv betydelse för undersökningens resultatet.

5.3 Studiens kvalitet

Utifrån att antalet respondenter enbart var sex stycken hade en tillförlitligare slutsats kunnat göras om studien haft fler deltagande respondenter. Om kontakter tagits med andra högstadieskolor i andra kommuner där lika många respondenter deltagit på varje skola hade resultatet kunnat jämföras och tillförlitligheten hade ökat genom upprepbarhet (Hassmén & Hassmén, 2008).

Undersökningen har en hög trovärdighet utifrån att intervjuerna har bandats för att därefter transkriberas utifrån i förväg tänkta teman, samt att inget bortfall av respondenter har uppkommit vilket är viktigt för trovärdigheten (Bryman, 2011). Trovärdigheten hade kunnat ökas ytterligare om antalet intervjuare noterat samma resultat i undersökningen. I studien har flertalet källor använts för att kunna sätta undersökningens resultat mot tidigare forskning.

Då det är den undervisande läraren som är känd för eleverna som genomfört undersökningen fanns en öppen kommunikation till respondenten gällande tolkningar av känslor och svar. Vid några av frågeställningarna har undersökaren observerat att respondenternas kroppsspråk, tonfall och även ögonrörelser har ändrats vilket ledde till följdfrågor om läraren uppfattat elevens känslor på ett korrekt sätt. Hassmén och Hassmén (2008) påvisar vikten av en kommunikation med respondenterna utifrån att det i genom intervjuerna ibland uppstod tolkningar vilket var av vikt för undersökningen att verifiera hos respondenten. Det som skulle kunna öka trovärdigheten ytterligare hade varit om en mer erfaren person med mer rutin hade genomfört undersökningen. Studien kan anses pålitlig utifrån att resultatet överensstämmer med vad respondenterna svarat vid intervjutillfället och ingen annan information har tillförts till resultatet (Bryman, 2011).

5.4 Slutsats

Barn i Sverige har rätten att erhålla den livsviktiga kunskapen “att lära sig simma” där

samhället tillsammans med föräldrar är skyldiga att ge detta till barnen. Med samhället inkluderas kommunala aktiviteter samt skola. Denna undersökning påvisar faktorer som synliggör utvecklingsområden inom denna ansvarsfördelning. Skolan bär huvudansvaret för att lära ut denna livsavgörande kunskap men här ges inte landets elever en likvärdig möjlighet. Det finns stora skillnader mellan stad och land då närheten till simhallar varierar, vilket då även påverkar antalet tillfällen per termin en elev får möjligheten till simträning. Simundervisningens kvalité är inte heller likvärdig, då vissa elever inte uppfattat besöken på simhallen som simträning utan mer som en lekstund i vatten.

Utanförskapet, uppdelningen mellan simkunniga och icke simkunniga visar sig både i den sociala tillhörigheten som badaktiviteter genererar, men även i betygen för Idrott och Hälsa. Att bedöma en elevs kunskaper förutsätter att denne haft rättvisa möjligheter till fullgod simundervisning. Drunkningsolyckor kan förhindras om samhället, skola, kommun och föräldrar tillsammans sörjer för att ge det enskilda barnet simkunskaper från tidig ålder. För att hålla barnet flytande måste fler möjligheter erbjudas och tillgängligheten ökas. Det måste finnas fler simskolor i sjöar och badhus, kontinuerlig simundervisning på skoltid, utbildad personal samt varierande miljöer för den enskildes trygghet och självkänsla. Det har visat sig i denna undersökning att känslorna inför simundervisningen står i direkt förhållande till den enskildes simkunskaper.

Ytterligare forskning krävs för att kunna implementera simundervisningen på ett bättre sätt i samhället. Detta skulle kunna ske genom att man tydliggör ansvarsfördelningen gällande simning inom skolan, där kraven på simundervisningen skulle kunna bli tydligare på ett tidigare stadium än att eleven ska vara simkunnig i årskurs 6. Detta skulle kunna vara en hjälp att motverka känslan av utanförskap hos högstadieelever som inte klarat kunskapskravet.

Avslutningsvis önskar jag i framtiden att alla elever tidigt får en likvärdig simundervisning med rätt förutsättningar, för att med glädje bemästra denna livsviktiga kunskap.

Referenser

- Alm, B. (2003). *Historiska simtag*. Grycksbo: Strålings tryckeri.
- Andersson, A. (2016). *Den koloniala simskolan*. Göteborg: Gläntan produktion.
- Appelberg, G. (2014) Skollagen (2010:800) i *Lärarens handbok: läroplaner, skollag, yrkesetiska principer, FN:s barnkonvention. (10. uppl.)* (s.75-298). Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.
- Hassmén, N. & Hassmén, P. (2008). *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder*. Stockholm: Sisu.
- Hattie, J. (2012). *Synligt lärande för lärare*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Janson, S (2004). Inga barn skall behöva drunkna i Sverige. *Läkartidningen nr 10(101)*. Hämtad från: <http://ww2.lakartidningen.se/store/articlepdf/4/4374/pda28197.pdf>.
- Janson, S., Schyllander, J., Hansson, C., & Eriksson, U B. (2010). Barn med ensamstående förälder riskgrupp för drunkning. *Läkartidningen 24–25(107)*. Hämtad från: http://www.lakartidningen.se/OldWebArticlePdf/1/14556/LKT1024s1618_1622.
- Krapelin – Strid, E. (2006) *Simma eller försvinn. En studie av läroplaner samt elevers och lärares uppfattningar om simkunnighet och behovet av att kunna simma*. Hämtat från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:126723/FULLTEXT01.pdf>.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, H. & Meckbach, J. (2007). Simkunnighet är viktigt, eller? I *Idrottsdidaktiska utmaningar* (s 164-175). Stockholm: Liber.
- Lundgren, U. (2014). Läroplaner – bakgrund och introduktion i *Lärarens handbok: läroplaner, skollag, yrkesetiska principer, FN:s barnkonvention. (10. uppl.)* (s.5-12). Lund: Studentlitteratur.
- Lynch, T J. (2012). Swimming and Water Safety: Reaching All Children in Australian Primary Schools. *International Journal of Aquatic Research and Education* 3(6). Article 10. Hämtad från: <https://scholarworks.bgsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.se/&httpsredir=1&article=1110&context=ijare>.

- Neyra Marklund, I & Wikander, T. (2016) *Ett nödvändigt ont – En litteraturstudie om unga människors upplevelser av självska debeteende*. Umeå universitet. Hämtat från: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:941328/FULLTEXT01.pdf>
- Patel, R. & Tabelius, U. (1987). *Grundbok i forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Raunios, P. (2008). *Simundervisning En rättighet eller en skyldighet? En studie om simundervisning i Sverige och Norge för elever i skolår 6-9*. Göteborgs universitet. Hämtad från: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/18493/1/gupea_2077_18493_1.pdf.
- Rajala, K. & Kankaanpää, A. (2011). *Simkunnigheten hos elever i sjätte klass och vuxna i Finland år 2011*. Finlands Simundervisnings – Livräddningsförbund rf. Helsingfors. Hämtad från: https://www.likes.fi/filebank/589-simkunnigheten_sve.pdf.
- Rosén, M. (2016). *Öppet vatten*. Stockholm: Pintxo Förlag.
- Royal Life Saving Society (2012). *National Drowning Report 2012*. Hämtad från: https://www.royallifesaving.com.au/__data/assets/pdf_file/0006/4002/2012-Drowning-Report.pdf.
- Sjödin, C. (2013). *Simläroboken*. Stockholm: Sisu.
- Skolverket. (2004). *Tillsyn av simkunnighet och förmåga att hantera nödsituationer vid vatten*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2010). *Uppföljning av simkunnighet i årskurs 5*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2012). *Att se helheter i undervisningen*. Stockholm: Elanders Sverige AB.
- Skolverket. (2014). *Simkunnighet i årskurs 6 - Uppföljning av kunskapskraven i idrott och hälsa avseende simkunnighet samt förmåga att hantera nödsituationer vid vatten läsåret 2013/14*. Stockholm: Skolverket.
- Standage, M., Gillison, F., & Treasure, D. C. (2007). Self-determination and motivation in Physical Education I M. S, Hagger., & N. L, Chatzisarantis. *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. s 71-83. Human Kinetics.
- Steen, L. (2010). *Vad är det för fel på mig? Varför kan inte jag simma som alla andra?* Göteborgs universitet. Hämtad från: https://130.241.16.4/bitstream/2077/35275/1/gupea_2077_35275_1.pdf.

- Stukát, S. (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Svenska livräddningssällskapet (2016). *Drunkningsstatistik*. Hämtad från: svenskalivreddningssallskapet.se/statistik-och-sakerhet/drunkningsstatistik.
- Säljö, R. (2014). Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet Lgr 11 i *Lärarens handbok: läroplaner, skollag, yrkesetiska principer, FN:s barnkonvention. (10. uppl.)* (s.35-54). Lund: Studentlitteratur.
- Torlakovic , A. (2009). The Effects of Intensive Learning the basic elements of swimming within the frame of ex-curriculum activities upon the elementary school children. *Homo Sporticus Scientific journal of sport and physical education, issue 2 (11)*. Hämtad från: https://www.researchgate.net/publication/281375834_The_effects_of_intensive_learning_the_basic_elements_of_swimming_within_the_frame_of_ex-curriculum_activities_upon_the_elementary_school_children.
- Trost, J. & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.
- Wallén, G. (1996). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Vetenskapsrådet. (2011). *God forskningsed*. Stockholm: CM- Gruppen AB.
- Wikander, T. & Neyra Marklund, I. (2016). *Ett nödvändigt ont. En litteraturstudie om unga människors upplevelser av självskadebeteende*. Umeå Universitet. Hämtad från

Bilaga 1

Intervjuguide

Forskningsfrågor

Miljö

Familjesituation

Gruppsituation

Kommun

Skola

Hur eleverna ser på kunskapskravet

Intervjufrågor

Beskriv känslan när du kommer in i en simhall. Kan du beskriva varför du känner så? Hur upplever du miljön? Upplever du själv i nuläget att du är simkunnig?

Beskriv din familj?

Vart bor ni? Har ni närhet till bad där? Kan du beskriva vilka som brukade vara med dig vid bad när du växte upp? Hur ofta skedde detta? Hur gammal var du när du började mer regelbundet vistas vid vatten?

Hur stor var gruppen du undervisats i? Hur upplevde du stämningen i gruppen? Gjorde ni något du upplevde var extra kul tillsammans? Hur upplevde du att det är att ta till sig undervisning i grupp?

Vilken skola har du gått på förut?

Hur ofta hade ni bad? Hur upplevde du simundervisningen? Hur tog ni er till simningen? Vem hade hand om din simundervisning? Fanns det möjlighet till simundervisning förutom genom skolan? Beskriv vad som skulle kunna förbättrat din situation gällande simning. Vad tror du själv är orsaken till att du haft svårt att lära dig simma?

Kan du beskriva vad du upplevt som svårigheter i att lära sig simma? Vad tycker du om att simning är ett kunskapskrav?

Bilaga 2

Hej!

Här kommer formuläret jag pratade om när vi hade telefonkontakt angående min undersökning gällande elevers problematik vid simning. Jag är tacksam att ni tillåter ert barn att delta i mitt examensarbete på Karlstads Universitet. Ni ger ert samtycke genom att signera detta formulär med namn och datum.

Jag vill återigen påminna om att elevernas svar kommer att förbli anonyma och att eleverna inte kommer att nämnas vid namn. Undersökningen är självklart frivillig för eleverna att delta i vilket jag nämnde när vi pratades vid. Resultatet kommer att redovisas genom en uppsats till KAU.

Har ni ytterligare frågor är det bara att kontakta mig genom skolans expedition.

Mvh

Lisa Westerberg

Namn _____

Datum _____